

1864.
4. ágúst.

sé þriðjungur skuldarinnar, eður 400 rd., hvert af þessum þrem árum: 1864, 1865 og 1866.

10. ágúst.

72. Bréf dómsmálastjórnarinnar til utanríkisstjórnarinnar, um fiskiveiðar útlendra manna við Ísland.

Svo sem sjá má af fylgiskjöllum bréfs þessa hefir hið síðasta alþingi Íslendinga í þegnlegri bænarskrá, er stjórninni hefir verið send, meðal annars beðið um:

1. að hlutast verði til um, að hin íslenzku veiðilög, ef það hafi eigi áður verið gjört, verði kunngjörð þeim þjóðum, er liggja til fiskjar við Ísland, á því máli, sem þeim er skiljanlegt, svo þær geti ekki afsakað rán og gripdeildir, er fyrir kunna að koma á landi af þeirra hálfu, með vankunnáttu sinni um þetta efni, og
2. að leitast verði við að fá hina frakknesku og ensku stjórn til að viðurkenna, að einstaklegar kringumstæður Íslands gjöri það nauðsynlegt, að undantekningar verði gjörðar frá hinum almenna þjóðarétti hvað fiskihelgina og fiskimið landsmanna á opnum skipum áhrærir undir Íslandi, svo framarlega sem ekki þjóðbúið allt og landsfólkið eigi að bíða óbætanlegt tjón.

Einsog bænarskráin sjálf ber með sér er hið fyrra af niðurlagsatriðum þessum einkum sprottið af kæru þeirri, er kom frá prestinum á Lóni í Skaptafellssýslu um rán, er menn höldu að útlendir fiskiveiðamenn hefðu framið í eygni Vigur; var útaf kæru þessari síðar haldið réttarpróf við aukahæðsrétt þar í sýslu, til að fá skýrslu um tilverknað þann, sem um er rætt í kærinni, og fylgir hér með dönsk þýðing af útskrift af prófinu. Dómsmálastjórnin verður að vera á sama máli og alþingi um það, að ákjósanlegt sé að annast verði um, að ákvarðanir hinna íslenzku veiðilaga verði kunnar skipstjórum og skipshöfnum, er stunda fiskiveiðar við Ísland, og sendir því hér með exemplör af tilskipun um veiðina á Íslandi, dags. 20. d. júním. 1849 og af opnu bréfi um bann gegn byssuskotum á sel á Breiðafirði á

Íslandi, dags. 22. d. marzm. 1855; leyfir stjórnarráðið sér að fara fram á það við utanríkisstjórnina, hvort hún vilji ekki hlutast til um, að lagaboðum þessum verði snúið á frakkneska og enska tungu og þau síðan send hinum konunglegu sendiherrum, til þess að þeim verði útbýtt til hlutaðeigandi skipstjóra, svo framarlega sem þetta eigi áður hefir gjört verið.

Hvað 2. niðurlagsatriði bænarskrárinnar snertir, þá hefir konungsfulltrúi á alþingi í þegnlegu álitsskjali sínu um málið, dagsettu 9. d. nóvemberm. f. á., látið þá skoðun í ljósi, að það væri í sjálfu sér mjög æskilegt og mundi einnig að nokkru leyti friða hugi manna á Íslandi, ef samningar yrðu um það gjörðir við útlend ríki, þau er hlut eiga að máli, að innri hlutinn að minnsta kosti af hinum mikla Faxaflóa, þarsem sé svo mikið af fiski, yrði friðaður fyrir útlendum fiskimönnum. Hann hefir í þessu tilliti stungið uppá, að lína sé dregið yfir flóann þveran frá Garðskaga til Skipaskaga á Akranesi, og vikið á, að hann hafi talað um þetta efni við hinn frakkneska herskipsforingja, Toyon, er hafði stöðvar við Ísland í sumar er leið, og orðið þess áskynja, að hann hafi haldið, að frakkneska stjórnin mundi eigi verða ófús á að gjöra samning, er færi í þessa stefnu (smbr. og meðfylgjandi bréf hans, dags. 21. maím. f. á.). Foringinn fyrir briggskipinu St. Thomas, sem í fyrra sumar hafði stöðvar við Ísland, hefir farið líkum orðum um málið og konungsfulltrúi í skýrslu sinni til sjóliðsstjórnarinnar, dags. 23. d. maím. f. á., og fylgir hér með útdráttur úr þeirri skýrslu; en þó hugsar hann sér línuna dregna nokkru innar í flóanum, og sèst af skýrslu hans, að hinn frakkneski herskipsforingi, eptir að þeir höfðu átt viðræður um málefni þetta, hefir skýrt sinni stjórn frá málinu.

Dómsmálastjórnin byggir að vísu á því, að takmörk þau, sem sett eru um fiskiveiðar útlendinga í konungsúrskurði dags. 22. d. febrúarm. 1812, einnig eigi við um fiskiveiðarnar við Ísland, og að jafnhliða þessu beri að álíta, að enn sé í gildi bannið í tilskipun 13. d. júním. 1787 2. gr. gegn því, að skipin fari inn á firði, flóa og hafnir til fiskiveiða; en vegna þess vafa, sem á það hefir verið dreginn, hvort hin síðast nefnda

1864.

10. ágúst.

ákvörðunin einnig verði heimfærð uppá tvo stærstu flóana á Íslandi, Breiðafjörð og Faxaflóa, þá verður stjórnarráðið, eins og konungsfulltrúi hefir í ljósi látið, að álíta það æskilegt, að fastar reglur verði ákveðnar í þessu efni, helzt á þann hátt, að dregin séu takmörk eður takmarkalína, sem útlendingar eigi mættu fara inn fyrir til fiskiveiða á þessum tveim flóum, og að lína þessi á Faxaflóanum verði ákveðin á þann hátt, sem konungsfulltrúi hefir stungið uppá.

Eptir því, sem nú hefir sagt verið, þykir dómsmálastjórninni hlýða að bera það mál upp við utanríkisstjórnina, hvort henni ekki þyki ástæða til að fara að semja við keisarastjórnina á Frakklandi, og ef til vill einnig við konungsstjórnina á Bretlandi hinu mikla, um fyrirkomulag á málefni þessu, samkvæmt því, sem hér að ofan hefir verið tekið fram.

Dómsmálastjórnin vonast eptir að fá vísbending um, hvað hið heiðraða stjórnarráð ræður af í þessu efni, og biður um að fylgiskjöldin verði aptur send.

17. ágúst.

73. Bréf dómsmálastjórnarinnar til stiptamtannsins og amtmannanna á Íslandi, um rit eptir Krabbe, doktor, um sullaveikina á Íslandi.

Um leið og yður, herra (tit.), hërmeð eru send 1000 exemplör af „Athugasemdum banda Íslendingum um sullaveikina og varnir móti henni“, er Krabbe, dr. med. & chir., hefir samið, en dómsmálastjórnin látið íslenzka og út gefa, skal skorað á yður að láta útbýta riti þessu ókeypis meðal íbúanna í suðurumdæminu (vesturumdæminu, — norður- og austurumdæminu.)